

RUSIJA NAPovedALA VOJNO JAPONSKI!

Atomska bomba ubila čez 100,000 Japoncev!

WASHINGTON, D. C., 8. avg.—Predsednik Truman je danes naznanil, da je sovjetska Rusija napovedala vojno Japonski. To senzacionalno vest je razkril na konferenci časnika, ki je bila v naglici sklicana.

Truman je dejal, da mora podati kratko naznanilo, ki je tako važno, da ga ne more zavlačevati. "Rusija je pravkar napovedala vojno Japonski," je rekel. "To je vse."

Naznanilo, da bo Sovjetska unija zagnala svojo ogromno oboroženo silo proti Japonski, ni prišlo nepričakovano. Znano je bilo že prej, da se bo postavila na stran Amerike in Velike Britanije in vrgla svojo silo v boj proti sovražniku na Pacifiku. Kdaj se bo to zgodilo, je bilo doslej predmet ugibanja.

Uradni Washington je vzel rusko napoved vojne Japonski na znanje kot gotovo znamenje, da se japonska oborožena sila ne bo mogla dolgo upirati zaveznikom. Brezpogojna kapitulacija je neizbežna. S Trumanom sta bila, ko je naznanil časnika, da je Rusija napovedala vojno Japonski, državni tajnik Byrnes in admiral Leahy.

Atomska bomba uničila 60 odstotkov Hirošime, japonske vojaške baze. Osrče mesta, ki je imelo 344,000 prebivalcev, v razvalinah. Novo svarilo naslovljeno japonskemu ljudstvu, da bodo mesta in industrijska središča uničena v bombnih napadih. Člani tokijske vlade se sestali na izredni seji in razpravljali o kritični situaciji. Kitajske sile prodirajo proti Cantonu, pristaniščnemu mestu

GUAM, 8. avg.—Tokio je danes priznal, da je atomska bomba uničila 60 odstotkov Hirošime, japonske vojaške baze. Razkosana in zgorela trupla ljudi, katerih ni bilo več, počivajo na pokopališčih. Živa bitja—ljudje in živali—so bila uničena v ogromni vročini in pritisku, ki ju je povzročila eksplozija atomske bombe.

Neuradni ameriški viri sodijo, da število ubitih in ranjenih ljudi znaša čez sto tisoč.

Guam, 8. avg.—Atomska bomba, ki je tresnila na Hirošimo, japonsko vojaško bazo, zadnji ponedeljek je uničila 60 odstotkov mesta, ki je imelo 344,000 prebivalcev, pravi poročilo iz glavnega stana poveljstva ameriške letalske sile. Pet industrijskih predelov v obsegu sedmih kvadratnih milj je v razvalinah.

Fotografije, katere so bile snežne po eksploziji atomske bombe, kažejo osrče Hirošime v razvalinah. Fotografije kažejo tudi razdejane predele v spodnjem delu mesta, dočim luka in pomol so le deloma poškodovani. Atomska bomba je povzročila škodo kot bi jo moglo dva leteca letelci.

Člani posadke letelca trdnjave, ki so vrgli atomsko bombo, so povedali, da se je trdnjava stresala, ko je bila deset milj stran od mesta napada. Eksplozija atomske bombe je razsvetlila vso okolico in povzročila ogromno grmenje in silen pretres zraka.

Povojni program kanadske vlade

Raztegnitev socialne zaščite

Ottawa, Kanada, 8. avg.—Vlada je razkrila svoj program, katerega bo izvajala v povojni dobi. Ta določa med drugim raztegnitev socialne zaščite in polno upošlelost delavcev.

Program je bil prečitan pred reprezentanti devetih kanadskih provinc, ki so se zbrali v parlamentu. To je prva konferenca teh reprezentantov po štirih letih. Program vsebuje naslednje točke:

Provinc naj se v zameno za subvencije od federalne vlade odpovedo pravici terjanja dohodninskih davkov od posameznikov in korporacij.

Vlada naj dobi jurisdikcijo nad tržišči, mezdami in ekonomsko politiko. V zameno za te koncesije bo vlada znižala davke na korporacije in posameznike, da pospeši razvoj industrij.

Gradnja javnih projektov, da se odvrne brezposelnost v povojni dobi.

Zboljšanje sistema brezposelnostnega zavarovanja in socialne zaščite, da bo krila tudi poljedelske in druge delavce.

Pokojsnina \$30 na mesec vsem osebam, ki dosežejo starost 70 let, ne glede na finančne okoliščine. Potrebne osebe so upravičene do pokojnine, ki dosežejo starost 65 let.

Ustanovitev splošnega bolezenskega zavarovanja. Stroške zavarovanja krijejo skupno provinčne in federalna vlada.

Pričakuje se, da bo parlament sprejel program, ko se sestane v svojem zasedanju.

Premier King, ki je bil poražen pri splošnih volitvah v juniju tega leta, je zmagal kot kandidat za člana parlamenta pri volitvah v distriktu Glengarry. Dobil je večino pri volitvah oddanih glasov. Dr. Richard Monahan, Kingov protikandidat in član neodvisne stranke, je bil poražen.

Stalin pohvalil zaključke konferenc

Moskva, 8. avg.—Premier Stalin je pohvalil zaključke konferenci v Potsdamu. "Zločini, katere so izvršili nacisti, ne bodo nikdar ponovljeni," je dejal. "Nemčija in fašistični militarizem sta poražena."

Bolivija navezala zveze z Rusijo

La Paz, Bolivija, 8. avg.—Bolivija je ustanovila diplomatske odnose s sovjetsko Rusijo. Zadevno naznanilo je objavil Gualberto Villaroel, predsednik republike.

Kokura. Bombe, katere so vrgli ameriški letalci, so porušile več objektov in zanetile ogromne požare.

Truman se vrnil v Washington

Sestanek s člani kabineta v Beli hiši

Washington, D. C., 8. avg.—Predsednik Truman se je sinoči vrnil v Washington iz Potsdama, Nemčija, kjer se je vršila konferenca velike trojice. Na sestanku z reporterji je dejal, da bo metanje atomskih bomb na japonska mesta pospešilo konec vojne.

Člani kabineta so se sestali s predsednikom v Beli hiši. Konferenca je trajala več ur.

Poleg napovedi, da bodo atomske bombe skrajšale vojno z Japonijo, je Truman poudaril, da je izum te bombe veličanska pridobitev. Sprostitev atomskih sil bo lahko služil industrijam. Po mnenju znanstvenikov je to največja iznajdba vseh časov, ki bo koristila ljudstvu.

Miroljubni narodi bodo lahko preprečili agresije v bodočnosti. Truman in člani njegove skupine so se pripeljali v Washington na posebnem vlakcu iz Newport Newsa, Va. V luko so dospeli na krovu križarke Auguste.

Predsednik je sestavljal govor, katerega bo imel po radiu, na križarki. Pričakuje se, da bo oddajal ameriškem ljudstvu jutri. Truman bo v svojem govoru pojasnil zaključke, sprejete na konferenci velike trojice v Potsdamu.

ADF potrdila zago- tovilo proti stavkam

Green napovedal nemire v povojni dobi

Chicago, 8. avg.—Člani ekskutivnega sveta Ameriške delavske federacije so na svoji seji v hotelu Drake ponovno naglasili, da se bo organizacija držala zagotovila, da unije ne bodo vodile stavk, dokler traja vojna z Japonijo. William Green, predsednik ADF, je dejal, da bo oklic stavk, dokler traja vojna z Japonijo, v navedenih delavcih in delodajalci.

Green je tudi napovedal nemire v povojni dobi. Dejaj, da bodo nastali v zvezi s preureditvijo industrij za produkcijo civilnih potrebščin. Ameriška ekonomija se težje prilagodi produkciji v mirnem kot pa v vojnem času.

Naznanilo pravi, da imajo unije ADF 7,000,000 članov. Organizacija bo pritiskala na kongres, ko se ponovno sestane v svojem zasedanju v oktobru, za zboljšanje delavskih zakonov in raztegnitev socialne zaščite.

Na včerajšnji seji je bilo predloženo poročilo Johna Freyja, načelnika departmanta kovinarstva unij ADF, s priporočilom za amandiranje delavskega zakona. Unije, ki predstavljajo manjšino delavcev v industrijah, naj dobe večjo pravico glede reprezentacije.

Frankenstein zmagal pri volitvah

Detroit, Mich., 8. avg.—Richard T. Frankenstein, podpredsednik unije združenih avtnih delavcev, včlanjen v Kongresu industrijskih organizacij, je po poročilih, ki še niso popolna, zmagal pri primarnih volitvah kot kandidat za župana. Izgleda, da bosta on in sedanji župan Edward J. Jeffries nominirana. Redne volitve, pri katerih bodo volilci odločili, kdo bo prihodnji župan, se bodo vršile 6. novembra.

Frankenstein zmagal pri volitvah

Detroit, Mich., 8. avg.—Richard T. Frankenstein, podpredsednik unije združenih avtnih delavcev, včlanjen v Kongresu industrijskih organizacij, je po poročilih, ki še niso popolna, zmagal pri primarnih volitvah kot kandidat za župana. Izgleda, da bosta on in sedanji župan Edward J. Jeffries nominirana. Redne volitve, pri katerih bodo volilci odločili, kdo bo prihodnji župan, se bodo vršile 6. novembra.

Domače vesti

Is Bridgeporta

Bridgeport, O.—Častno je bil odpuščen iz armade Henry Hochevar, ki je bil v vojni čez tri leta, večino časa v bojih na Pacifiku. Par dni pozneje je bil častno odpuščen tudi Frank Koejančič, ki je služil čez tri leta izven Združenih držav—v Islandiji, Angliji, Franciji in Nemčiji. Pri družini Laura Gregorčič so 2. jul. dobili novorojenčka, ki je že postal član društva 13 SNPJ, kakor je tudi mama. Po 60-dnevem dopustu sta se vrnila h kadru v Florido Joseph Bradach in Lewis Selak, oba vojna ujetnika v Nemčiji. Prav tako se bo moral v kratkem javiti pri svojem kadru Frank Matko ml., ki je bil 20 mesecev v nemškem ujetništvu. Vsi ti fantje so člani društva 13 SNPJ.

Is Clevelanda

Cleveland.—Umrli je po dolgi bolezni Frances Florjančič, rojena Ule, stara 41 let in doma iz vasi Grahovo pri Cerknici, odkoder je prišla v Cleveland pred 24 leti. Tukaj zapuška moža, sina, hčerko in brata. V bolnišnici je po kratki bolezni umrl Anton Svetina iz Collingwooda, star 68 let, doma iz vasi Breg pri Briznici na Gorenjskem in v Ameriki 39 let. Zena mu je umrla pred štirimi leti. Tukaj zapuška dva brata, v starem kraju pa štiri brate in sestro. V Euclidu je umrla Barbara Juratović, stara 66 let, doma iz vasi Novo na Hrvaškem in v Ameriki 30 let. Zapuška moža, štiri hčere, dva sinova in 11 vnukov. Na 30-dnevni dopust sta prišla k staršem, živčim na zapadni strani mesta, Pvt. Joseph Kristančič in Pvt. Fred Simončič, ki sta se borila na zapadni fronti.

Is Milwaukeeja

Milwaukee.—Družina Anton Vachetz je bila obveščena, da je 26. maja podlegel v bolnišnici na filipinskem otoku Mindanao njen sin Pvt. Elmer A. Vachetz, star 19 let in v vojni šest mesecev. Pomotoma je bil ponosno ustrelen na straži po tovarišu, ki je mislil, da ima pred seboj sovražnika. Drugi dan po prejemu te vesti pa je oče padel tako nesrečno z lestve, ki je popravil hišo, da si je zlomil obe nogi v členku. Na 30-dnevni dopust je prišel poročnik John Urnkar, ki je prišel iz Evrope, kjer je eno leto vodil bombnik kot navigator. Na 30-dnevni dopust je prišel k staršem tudi Commander Louis J. Kirm.—Družina Anton Ritonja je bila obveščena, da je od 22. jun. pogrešan njen sin Cpl. Arthur F. Ritonja, star 19 let. Vrnili se ni s poleta nad filipinskim otokom Luzonom. Njegov brat se nahaja na Mindanaou.—Dne 24. jul. je v Keweenaw Bayju, Mich., umrla Theresa Lucas, ki ima svojce v West Allisu.—Dne 29. jul. je umrla Mary Zaletel, roj. Gorjanc, stara 57 let. Zapuška moža, dva sinova, dve hčeri in več drugih sorodnikov.—Vile rojenice so se oglasile pri družinah Anthony W. Beveš in Frank Semrad in pustile hčerke, pri družini Rudolph P. Pechauer pa dvojčka, punčko in fantka.

Kupčija med Petai- nom in Halifaxom

Razkritje na obrav- navi proti maršalu

Pariz, 8. avg.—Jacques Chevalier, prosvetni minister v bivši lutarski vladi v Vichyju, je na obravnavi proti maršalu Petainu, ki je obtožen izdajstva Francije, razkril kupčijo, katero je maršal sklenil s lordom Halifaxom 1. 1940, ko je bil slednji britski zunanji minister. Ta se je nanašala na francoske kolonije, bomo mornarico in pomorsko trgovino.

Chevalier je, ko je nastopil kot priča na obravnavi, razkril, da je imel svoje prste v kupčiji tudi admiral William Leahy, ki je bil ameriški poslanik v Vichyju. Chevalier je dejal, da je bila kupčija odobrena.

"Kar se tiče bojne mornarice, je Halifax zagotovil vso podporo Franciji," je rekel Chevalier. "Francoski promet na Sredozemskem morju je imel biti obnovljen in francoske čete bi lahko odrinile skozi Gibraltarsko ozíno v Dakar, mornarično bazo v zapadni Afriki."

Due nemški ladji v ameriški luki

Boston, Mass., 8. avg.—Dva nemška rušilca sta bila priplavana v to luko. To sta Z-39 in T-35. V Boston sta prišla iz neke luke ob Novifundlandiji. Člani nemških posadk so bili na krovu rušilcev. Vsi bodo odvedeni v ujetniško taborišče.

Maršal Tito se izrekel za ustanovitev republike!

Vatikanski komen- tar atomske bombe

Opozoril je svet na katastrofalne posledice

Rim, 8. avg.—List L'Osservatore Romano, glasilo Vatikana, je označil atomsko bombo, ki je bila vržena na Hirošimo, japonsko vojaško bazo, za "katastrofalni zaključek apokaliptičnih presenečenj vojne."

Uradni časniški urad je dovolil citiranje komentarja atomske bombe, "da je uporaba te bombe povzročila neugoden in neprijeten vtis v Vatikanu. Bomba je novo smrtno orožje, ki meče zločesto senco na bodočnost človeštva."

L'Osservatore Romano primerja izum atomske bombe izumu podmorice Leonarda da Vincija, italijanskega umetnika in znanstvenika, zaeno pa izražajo obžalovanje, ker niso iznajditelji uničili izum, kakor je uničil Da Vinci svoj izum v interesu človeštva.

"Da Vinci je hotel poraziti smrt s svojim umom," pravi list. "Ljudje, ki nimajo tega krščanskega usmiljenja, hočejo poraziti smrt s smrtjo. Atomska bomba, strahovito uničevalno orožje, ostane skušnjava sodobnega sveta, če se ne bodočih generacij, ki se ne nauče ničesar iz zgodovine. Človeštvo ne misli tako, kakor je mislil Da Vinci. Strasti so ga razpale in mu dale v roke najstrahovitejša orožja, ki bo služilo sovraštvu in osvajanju."

Tito je dalje rekel, da je imel Peter v času vojne tesne zveze z generalom Mihajlovičem, voditeljem četnikov, in generalom Milanom Nedičem, predsednikom lutarske vlade v Beogradu, ki je odprto sodeloval z Nemci proti osvobodilnemu gibanju. Kadar so četniki napadli partizane, je kralj odlikoval voditelje četnikov.

Kupčija med Petai- nom in Halifaxom

Razkritje na obrav- navi proti maršalu

Pariz, 8. avg.—Jacques Chevalier, prosvetni minister v bivši lutarski vladi v Vichyju, je na obravnavi proti maršalu Petainu, ki je obtožen izdajstva Francije, razkril kupčijo, katero je maršal sklenil s lordom Halifaxom 1. 1940, ko je bil slednji britski zunanji minister. Ta se je nanašala na francoske kolonije, bomo mornarico in pomorsko trgovino.

Chevalier je, ko je nastopil kot priča na obravnavi, razkril, da je imel svoje prste v kupčiji tudi admiral William Leahy, ki je bil ameriški poslanik v Vichyju. Chevalier je dejal, da je bila kupčija odobrena.

"Kar se tiče bojne mornarice, je Halifax zagotovil vso podporo Franciji," je rekel Chevalier. "Francoski promet na Sredozemskem morju je imel biti obnovljen in francoske čete bi lahko odrinile skozi Gibraltarsko ozíno v Dakar, mornarično bazo v zapadni Afriki."

Due nemški ladji v ameriški luki

Boston, Mass., 8. avg.—Dva nemška rušilca sta bila priplavana v to luko. To sta Z-39 in T-35. V Boston sta prišla iz neke luke ob Novifundlandiji. Člani nemških posadk so bili na krovu rušilcev. Vsi bodo odvedeni v ujetniško taborišče.

Ogromna večina ljud- stva proti restavri- ranju monarhije

OSTRA OBSODBA REAKCIJE

—Beograd, Jugoslavija, 8. avg.—Maršal Josip Tito, predsednik jugoslovanske vlade, se je izrekel za ustanovitev republike in proti restavriranju monarhije pod kraljem Petrom, ki se nahaja v Londonu. Tito je bil izvoljen za predsednika združene ljudske fronte in imel je govor pred delegati te fronte na zborovanju v Beogradu. Na zborovanje je prišlo 1150 delegatov iz vseh jugoslovanskih krajev.

Zakonodaja, da se prepreči kralju Petru povratak na prestol, je že sestavljena in bo predložena narodni skupščini (parlamentu) v odobritev.

V svojem ognjenem govoru pred delegati je Tito naglasil, da je monarhija zastarela in tiranska ustanova in da je ogromna večina jugoslovanskega ljudstva proti restavriranju monarhije. "Čas, ki zahteva diskuzijo o monarhiji, je prišel," je dejal. "Diskuzija je bila odložena na podlagi dogovora, sklenjenega z dr. Ivanom Subašićem, zunanjim ministrom. Ne samo kralju Petru, temveč tudi nazadnjaškim izselencem, je zablavljen povratak v novo Jugoslavijo."

Tito je dalje rekel, da je imel Peter v času vojne tesne zveze z generalom Mihajlovičem, voditeljem četnikov, in generalom Milanom Nedičem, predsednikom lutarske vlade v Beogradu, ki je odprto sodeloval z Nemci proti osvobodilnemu gibanju. Kadar so četniki napadli partizane, je kralj odlikoval voditelje četnikov.

"Jugoslovanski svet narodne osvoboditve je iz teh razlogov sprejel zaključek proti povratku kralja," je rekel Tito. "Monarhija, če bi bila vzpostavljena bi skušala strmo glavi nove demokratske ustanove. Jugoslovansko ljudstvo je za formiranje liberalnega republikanskega režima."

Tito je v svojem govoru ostro obsodil nekatere tipe zapadne demokracije. Rekel je, da pod temi tipi imajo reakcionarji in fašisti vso priliko za izpodkopavanje demokratskih institucij. Ti tipi so v bistvu iluzija, čeprav imajo državljani volilno pravico, ne pa socialnega zadovoljstva. Rebelne tolpe, ki se skrivajo v gozdovih, niso organizirana oborožena sila, temveč ostanki kvizlinških sil. Te tolpe še večih napadajo izolirane partizane in uradnike.

"Kdo podpira te bandite?" je vprašal Tito.

Besednik kralja Petra v Londonu je dejal, da se Peter nahaja nekje na deželi in ni bil še informiran o Titovem govoru. Morda bo podal izjavo v odgovorom Titu, ko se vrne v London.

Japonski admiral ubit v akciji

San Francisco, Cal., 8. avg.—Radio Tokio poroča, da je bil admiral Seiji Ito ubit v akciji pri Okinawi v aprilu tega leta. Ito je bil član mornaričnega štaba.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENTGLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrti leta; za Chicago in okolico Cook Co. \$7.50 za leto, \$3.75 za pol leta; za inosestanstvo \$9.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cook County \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nesporočnih člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil politično.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Posnemanje svete aliance

Včeraj smo se na tem mestu dotaknili kartagenskega miru, katerega je skovala v Potsdamu velika trojica. Na misel nam pride sveta aliance, ki je po Napoleonovih vojnah na sličen način "reševala" Evropo. Razlika je bila le v tem, da se je sveta aliance, sestojala iz avstrijskega cesarja, ruskega carja in pruskega kralja, sklicavala na Boga, kakor je bila takrat, sploh skozi dolga stoletja, moda pri vseh monarhih, današnja velika trojica pa tega ne dela.

Vendar pa smo čitali, da je šel predsednik Truman v Potsdamu par nedelj zaporedoma kar k dvema mašama. Tudi Stalin je ob neki priliki omenil Boga; to se je baje zgodilo na zadnji seji, ko je bila velika kupčija za zaprtimi vrati že končana in ko je Truman pri "likofu" sugestiral, naj bi se prihodnji sestali v Washingtonu. "Če Bog da," se je baje odrezal Stalin. Te besede so verno sporočili časnikarjem kot edina (!) direktna "vest" s konference. Če sta se tudi Churchill in Attlee kaj sklicavala na Boga v Potsdamu, nam ni znano.

Naj je velika trojica "reševala" Evropo in specifično Nemčijo že z Božjo pomočjo ali ne, je vsekakor gotovo to, da je Evropa s potsdamsko pogodbo dala tak glavobol, da ga bo zelo, zelo težko prebolela, ako ga sploh kdaj. Gotovo je tudi to, da je zasejala nove vzroke za novo evropsko in lahko tudi svetovno vojno. Če do tega ne pride čez 20, 50 ali 100 let, to ne bo zasluga velike trojice, marveč drugih faktorjev.

★ ★ ★

Že zadnjič smo rekli, da je velika trojica po našem mnenju pogojila nemškemu nacizmu kot bi ne mogli tega storiti vsi Hitlerji in Goebbelsi. S tem ne mislimo, da bo nacizem čez noč zopet dvignil glavo. Nič takega se ne bo zgodilo, dokler bo Nemčija pod okupacijo. Toda okupacije bo prej ali slej konec—čez 10, 20, 50 let. Kar s tem mislimo, je to, da bo ta pogodba pogojila nacijskim idejam, ki bodo za dobo okupacije, pa naj traja pet ali 50 let, poganjale svoje korenine pod zemljo in bo velika nevarnost, da ob ugodnem momentu zopet ne izbruhnejo na dan.

Za preprečenje tega bo treba Nemčijo bodisi držati za vrat skozi več generacij, sploh indefinitivno, ali pa revidirati to pogodbo in Nemčijo povezati v zvezo združenih evropskih narodov. Tretji izhod za preprečenje te nevarnosti bi bil—priklonitev Nemčije direktno k Rusiji. To bi seveda pomenilo—boljševiziranje in priklonitev pretežne večine Evrope k USSR, kajti Nemčije same ni mogoče izluščiti iz osrčja Evrope. Sigurno pa tega ni mogoče storiti brez priklonitve Poljske k Rusiji.

Danes je namen veseli, da tišče Nemčijo k tlom indefinitivno. Toda prej ali slej bo prišel čas, ko bo v tej deželi nastala velika zahteva za odločitev ameriškega vojaštva iz Evrope—Chicago Tribune je že naznanila, da bo zagovarjala te smernice... Prej ali slej se bo silna zahteva pojavila tudi v Angliji in lahko tudi v drugih evropskih deželah; če ne prej, čez 20, 30 let. In tedaj bo Nemčija zopet postala nevarna—danes ni, ker je popolnoma zdrobljena in na kolenih.

Ce se je velika trojica kaj ukvarjala s tem vprašanjem, javnosti ni znano. Sodimo lahko, da se je, kajti je dekretirala Nemčijo popolnoma uničiti gospodarsko, to je kot industrijsko silo in jo spremeniti v agrarno deželo.

Dokler bo Nemčija ostala agrarna, res ne bo nikomur nevarna. Toda ali more danes kdo z gotovostjo reči, da bo Nemčija tudi na vse večne čase ostala agrarna? Kaj se zgodi, kadar Evropa spozna, da bo lačna Nemčija slabo učinkovala tudi na življenjski standard marsikatero države, posebno pa zapadne Evrope? Kaj se zgodi, ko tudi same velesile spoznajo, posebno Anglija in tudi Amerika, da si ne morejo privoščiti, da je rečna agrarna Nemčija zelo, zelo slaba odjemalka?—ne samo konkurentka. Mar ne bodo začele popuščati?

★ ★ ★

Po našem mnenju so si velice izbrale najslabšo pot—stokrat slabšo kot je bila imperialistična versajska pogodba, dasi že v tej ni bilo nobene modrosti. Še veliko manj modrosti ali dalekovidnosti je v potsdamski pogodbi. Z njo niso udarile samo Nemčije, marveč vso Evropo, posebno pa zapadno Evropo.

Dekretirali gospodarsko uničenje največje industrijske dežele v Evropi, je za zmogovito trojico razmeroma lahko delo. Dominantni ameriški in angleški kapitalisti se s tem iznebijo velikega konkurenta na mednarodnem trgu. Stalin je na drugi strani pa ubil dva tiča z enim udarcem: Na eni strani bo Rusija naglo prišla do velike množine industrijskih strojev, katerih zelo potrebuje, na drugi je pa s tem za daljšo dobo zagotovila kaos in velika revščina ne samo v Nemčiji, marveč skoraj po vsej Evropi. Iz tega kaosa in revščine bo Rusija lahko kovala sijajen politični kapital.

Značilno je, da Evropa pri vsem tem ni imela nobene besede. Sicer ne vemo, če bi v Potsdamu kaj drugačno izpadlo, čeprav bi bila o usodi Nemčije odločala tudi Evropa. Živimo v dobi, ko je na svetu zelo malo modrosti in politične dalekovidnosti; o načelih in pravičnosti pa skoraj ni nobenega sluha. Svet je izbičan ne samo fizično, marveč tudi moralno. Ako bi ne bila to resnica, bi se dvignil velik val protesta proti taki monotonosti kot so jo skovali v Potsdamu; v defenzivi bi bila masčevalnost in politična stupidnost, ki se danes igra z bodočo usodo sveta.

Se bolj usodno za evropski mir kot gospodarsko uničenje njene največje industrijske države se lahko izkaže odrezanje velikih kovov čisto nemških pokrajin in njih priklonitev k Poljski. In poleg Vzhodne Prusije je bila odtrgana vsa Pomeranija, kos Prusije, velik del Brandenburga in vsa Šlezija. Razen industrijske Šlezije so vsi ti kraji v pretežni večini poljedelski. Iz vseh teh krajev namerava poljska vlada iztirati vse Nemce in v njih naseliti Poljake z ozemlja, ki ga je morala dati Rusiji. Kakšen mir bi bil po našem mnenju konstruktiven, bomo povedali prihodnjič.

Glasovi iz
naselbin

SKRIVALNICA

Cleveland, O.—Ako se zamislimo v svoja mlada otroška leta, se bomo domislili, da je bila skrivalnica in igra slepe miši najbolj priljubljena med otroci. Zavezali so ti oči, potem pa si šel, iskal in lovil...

Tudi danes imamo nekatere odrasle otroke, ki se še vedno radi igrajo te vrste igre—ti so katoliški stebri okrog Ameriške Domovine v Clevelandu. Jakob Debevec, lastnik in zaven odgovoren urednik Ameriške Domovine, doma iz Begunj pri Raketu, Notranjsko, je dokaj prikupna oseba in dobra duša, ki pa naredi velikokrat dosti grdih napak. Čeravno smo preprosti delavci, večinoma priseljenci, ki nismo imeli kakšne posebne izobrazbe, pa vsekakor vemo, kaj je etika, čednost, poštenost in čast odgovornega urednika. Toda James Debevec te časti nima, je ni nikdar ni imel in jo menda tudi nikoli ne bo, ne vem pa iz kakšnih razlogov.

Pri A. D. ne poznajo časniške etike, ki bi jo moral imeti vsak časopis, pa naj bo kateri koli prepričanja ali stranke. Ako časopis prinaša še tako zagonetne, demagoške ali pa dobre spise dopisnikov, bi morala biti imena dopisnikov objavljena!

Pri Ameriški Domovini prakticirajo že precej časa, da gotovi dopisniki polnijo kolone lista in pišejo celo uredniške članke, toda nimajo poguma, da bi dali svoja imena na svetlo.

Skrivalnico in slepe miši se igrajo okrog A. D. sledeči katoliški stebri: kaplan Gabrovšek, rovtarski "fajmošter" Oman iz Newburgha in zviti jezuit pater Ambrožič iz Lemonta.

Mnogim ni znano, da piše skoraj vse uredniške članke v A. D. kaplan Gabrovšek, ki že skoraj vse svoje življenje je politično spletkarje ter piše strupene članke proti vsaki dobri spremembi človeške družbe. On je akademsko naobražen demagog in ne dela časti ne cerkvi ne veri in ne slovenskemu narodu. Kdor beži pred svojim narodom, ta ni vreden zaupanja in prav tako ne tisti, ki se skriva kot jazbec. Bojevnik za človeške pravice se ne skriva, prav tako ne pošteni ljudje, zato pa bi morali katoličani pomesti iz svojih vrst one, ki nimajo poguma javnosti pogledati v obraz, temveč iz grma mečejo kamenje na poštene ljudi.

Eden teh zajcev je kanonik Oman, ki je kanoniško čast pred več leti prejel od ljubljanskega škofa Rožmana. Da ne pozabimo, Oman je bil tudi bankir "najvarnejše" slovenske banke v Ameriki in bil v likvidacijskem odboru, ki je pripomogel, da so izgubili revni vlagatelji več sto tisoč dolarjev. Torej kot bankir se ni posebno dobro izkazal, prav tako ne kot novinar, pa četudi se hvali, da ima akademsko izobrazbo. Preprost dopisnik ne piše tako slabe slovenske kot on, prav tako ne takih bedarij, ki so povezane s spretnim spletkarstvom, kar ni v skladu s krščanskimi načeli. Pater Ambrožič pa laže in zavija v koloni "Čez tri gore, čez tri dole..." da mu ne najdeš

para. Ali je to v skladu z duhovniško častjo, da lažete na debelo in se skrivate kot jazbeci? "Trije kralji" pa so izgnili iz A. D., katere je najbrže pisal Gabrovšek.

Ako imate poštene namene, potem vas vprašam, zakaj se skrivate? Ali se stramujete svojih imen?

Ni dvoma, da je temu največ kriv urednik Debevec, ker pusti Gabrovšku, Omanu, Ambrožiču in drugim, da nepodpisani tako nesramno pišejo o poštenih ljudeh, o organizaciji SANS, Kristanu, Adamiču, Kuhlju in drugih poštenih in pridnih narodnih delavcih, ki se resnično trudijo za boljše človeško družbo. Debevecu in njegovi kompaniji priporočam, da malo pobrska jo v svoj arhiv in tam bodo našli veliko gnilobe iz preteklosti in take vrste, ki so jo zmožni le katoliški stebri.

Kdo bi vam zaupal čisto dušo nedolžnega delavca? Kdo bi vam zaupal vodstvo naroda? Boga bi zatajili, mater prodali, samo da bi dosegli svoj cilj!

Kakšno ime zasluži ljudje, ki so ovadili vladnim detektivom aktivne slovenske delavce in jih očrnilo s komunisti, in sicer samo zato, da bi preprečili Slovenski dan v Euclidu? Grešne duše ste, zato se skrivate za Debevecem krikom, katero je umazano in ni bilo še nikoli čisto. Ne smem delati krivice uredniku A. D., kajti enkrat je bil vseeno toliko pošten, da je povedal ime duhovnika Baznika, ki je poslal nekaj poročil iz Trsta, nakar so Baznika citirali Gabrovšek, Ambrožič in Oman dan za dnem, češ, poslušajte ljudje božji, kakšna grozodejstva uganjajo ti prokleti Titovi komunisti!

Ako kažejo vsa znamenja pravilno, potem sta papež in Vatikan za vselej doigrala, pa če ima ugaia ali ne! Skala sv. Petra se drobi in ostal bo le še pesek ali sipa. Da, to je delo ruskega medveda. Laži iz vatiškanske kovačnice ne bodo preprečile, da ne bi ljudstva obrnila hrbet papežu in Vatikanu. Kar pogledamo, kaj je storilo angleško delavsko ljudstvo! Podrlo je zadnji evropski kapitalistični stebel, s katerim je bil Vatikan zelo tesno povezan.

Ne, farizeji, za vas ni danes nobenega upanja več, zato se kar udajte v božjo voljo, katero tako radi drugim priporočate, in čakajte na osmino... Socializem je na pohodu in delavci vsega sveta ga pozdravljajo!

John Filipč.

S POTA

Sedaj, ko imamo hudo vročino, se nahajam v bližini minnesotskih jezerih, v krajih, kamor so zahajali naši dobri in mirni prvaki in delovali za vero in narod.

Eden teh je bil škof Baraga, prav tako Pirec in Čebul. Buh pa je bil dober časnikar, eden prvih v USA. Vsi so delovali za narodovo edinstvo in čast.

Kaj pa počenjajo danes clevelandski hujskači? Kar naprej razdirajo slovo in trobijo slovensko neednost. Opišujejo, koliko grozot sta izvršila Hitler in Mussolini, proti koncu pa naredijo tako kot gospodinja, ki z

ocvirki zabeli žganec. Ti uničevalci vere in naroda situajo prikazati, da sta bila Hitler in Mussolini angelčka v primeru s Titom in da je slednji ustvaril zlo v Jugoslaviji. Tako neresnično natvezanje se ne more roditi nikjer drugje kot v njihovi hudobni domisljiji. Njim je le za koristi, narod pa naj gre k vragu, samo da je njihovo farizejstvo na konju...

Sklicujejo se na Boga, namesto da bi se kot cestinar trkali na prsa; hvalijo se farizeji v templju, češ, sem to in to, ali če bi se dobro pogledali v ogledalo, bi videli, da niso samo farizeji, pač pa tudi sovražniki slovenskega naroda. Če bo narod izgubil vero, bo to vaša krivda!

Ti dvoobrazneži vpijejo slično kot v času prvega prihoda Kazimirja Zakrajška v Cleveland. On in njegovi pristaši so vpili in grmeli za patrovo ŽALOSTNO MARIJO. Sedaj pa so odveleli, kakor poročajo clevelandski hujskači, z Gorenjskega na Laško Marijo Pomagaj. To je tista podoba, pred katero je tedanji ljubljanski vladika dr. Jeglič jokal in molil za slovenski narod; to je bilo tedaj, ko so mu Lahi dali dovoljenje, da sme obiskati zadnjega goriskega škofa Sedeja, toda ko je prišel v Jesenice, so ga Lahi nahrušili in pljuvali proti njemu ter nazaj napodili, tako da ni smel iti v mesto, o katerem pravi pesnik, "Gorica nam je sveta in naše so gore."

Osramočen in od Lahov zaničevan, se je Jeglič napotil na Brezje in tam molil za Slovence. Molil je pred tisto podobo Marije, ki so jo sedaj farizeji odnesli na Laško.

Ne daleč od Laškega je Plavinska gora, na kateri je starodavno svetišče iz 16. stoletja. Po prvi svetovni vojni so Italijani pometali iz tega svetišča Marijo in druge svetnike, cerkev pa so spremenili v stajo za konje. Kjer se je poprej častilo Marijo, se je potem počenjal, kar ni za javnost... P...

Na Sveti Gori nad Gorico je pokopan zadnji goriški slovenski škof Sedej. Ko so ga Lahi peljali na pokopališče Svete Gore, niso goriškim Slovincem niti dovolili spremiti ga na zadnji poti, ampak jim je bilo dovoljeno opazovati pogreb samo od strani. Ona slika Svete Gore je bila prenešana v Ljubljano, potem pa je prišel neki laški svečenik in zahteval dotično sliko in tako je še danes na Sv. Gori.

Tako so počenjali Italijani, dočim so naši aduteži odveleli podobo Marije na Laško. Podoba je naslikal neki francoski ujetnik v času Napoleonove dobe.

Clevelandski butci, kaj pravite na to? Z vašim bevska-njem ne boste nič opravili. Kako malo zaleže vaše bevska-nje, če je izkazalo na katoliškem shodu v Jolietu, ki se ga je udeležila le mala peščica dobrih katoličanov.

Le lajajte in napadajte dobre svečenike in druge rojake, kajti Moskva in Rim se bosta pobotala, pa če še tako tulite.

Za časa prihoda Kazimirja Zakrajška so vaši pristaši jahali na belih konjičkih, nato pa zabili cerkev sv. Vida. Neki clevelandski Slovenec še sedaj hrani tisto kladivo, s katerim so zabijali cerkev. Da, tedaj ko je prišel v Cleveland rev. Zakrajšek, je točila solze žalostna Marija, danes pa jih toči ona na

Laškem, pred katero je molil za slovenski narod dr. Jeglič.

Matija Pogorelec.

PROTEST

Bridgeport, Ohio.—Na seji podružnice št. 33 SANSa, ki se je vršila dne 5. avgusta v Društveni dvorani na Boydsavili, je bilo zaključeno, da povabimo vse slovenske organizacije in društva v teh krajih na prihodnjo sejo, ki se bo vršila v nedeljo ob treh v Društveni dvorani, da vse potrebno podvzamemo in storimo kar največ moremo za naše trepeče rojake v stari domovini.

Na dnevnem redu smo tudi razpravljali o propagandi, ki jo vrši Ameriška Domovina in njeni pisuni iz Clevelanda proti voditeljem organizacije SANS in novi jugoslovanski vladi. Namesto da bi ta list deloval za združenje vseh elementov v teh kritičnih časih ter agitiral, da bi naš revni narod v stari domovini dobil čim več pomoči, pa ruši narodovo slovo in vodi lažnivo propagando proti hrabremu jugoslovanskemu narodu.

Ljuljka v pšenici kazni seme. In ta ljuljka je med nami časopis Ameriška Domovina, ki sramoti in omadežuje slovenski narod tu in v stari domovini. Kaj vse je pisal ta list o veliki prireditvi v Clevelandu, na kateri so nastopili Adamič, Kristan, dr. Slavko Zore in Stane Krašovec, ki je bil delegat na konferenci Združenih narodov v San Franciscu! Kljub lažnivemu pisanju pa ta reakcija okrog Ameriške Domovine ni uspeła, temveč prav nasprotno.

Podružnica št. 33 SANSa odločno obsodila škodljivo delo omenjenega lista in vse one, ki vodijo neresnično propagando proti sedanjim Jugoslavijci in njenim hrabrim borcem. Narod bo obsodil te zlobne zavajalec in rušilce narodove sloge! (Dospelo prepozno za objavo v sredini številki.—Ured.)

Za odbor podružnice št. 33 SANSa:

Joseph Snoy, predsednik,
Joseph Skoff, podpredsednik,
John Vitez, tajnik-blagajnik,
Karolina Stefanich, zapisničarica.

PISMO IZ FRANCIJE

Milwaukee, Wis.—Sledeče pismo je prejela rojakinja Sušnik iz Milwaukeeja. Pismo je datirano 20. maja 1945 v Koenigsmaekkerju in se glasi:

"Cenjena gospa Sušnik! Gotovo se boste začudili, ko prejmete pismo od nepoznan osebe. Vaš sin John je bil pri nas, ko so bili ameriški vojniki tu na Francoskem. Pri nas so imeli kuhinjo in med njimi je bil Vaš John. Takoj smo se spoznali. Bil je zelo vesel, da je prišel v stike s slovensko družino in se lahko pogovarjal v materinščini.

John govori lepo slovensko, čisto po ljubljansko, samo pisano je mu je delalo preglavice, potem pa sem mu dejala, naj narakuje, jaz bom pa pisala pismo za Vas.

Upam, da ne boste užaljeni ker Vam pišem te vrstice. Zelo rada bi vedela, ali je John že prišel domov. Sedaj je bil vojna končana. Vaš John je bil dober za nas in nam pomagal kolikor je pač mogel. Da bi se zdrav in srečno povrnil v Ameriko!

Mi smo doma iz Brezice in se nahajamo že četrto leto v tujini. Najprvo smo bili tri leta v tabornišku v Nemčiji, nato na Poljskem, sedaj pa smo na Francoskem. Imeli smo srečo, ker smo se skrili in počakali Američanov, kateri so nas rešili iz suženjstva. Imeli nismo nobenega živeža, da bi se preživljali, Američani pa so nam pomagali s hrano, nakar se je prenehalo naše stradanje.

Sedaj se imamo veliko boljše. Jaz šivam in dobim od ljudi živč in druge potrebine. V trgovinah je še vedno vse na karte. Samo, da je vojne konec, kajti kmalu se bomo povrnil v našo ljubo domovino Jugoslavijo. Rečeno je, da bomo odrinili na pot v teku enega meseca. Zelo težko pričakujemo tistega dneva, ko bomo po tolikem trpljenju zopet stopili na našo rojstno zemljo.

Prosim Vas, ga. Sušnik, ako prejmete to pismo, sporočite nam, kako je z Vašim sinom Johnom.

Na koncu pa prejmite prav lepe pozdrave od družine.

Požar."

Dva angleška premierja. V vrhu je videti Clementa R. Attleja, ki je po silajni delavski zmagi izpodrl Churchill.

SPOMINI IN DOŽIVLJAJI

Piše Andrej Godec

Scottsdale, Pa. — S tovariši sva se srečno rešila iz rova prišla skozi drugi izhod na prost. Ko sem prišel proti jutru domov, se je že raznesla v strašnem ognju v premogetu ku.

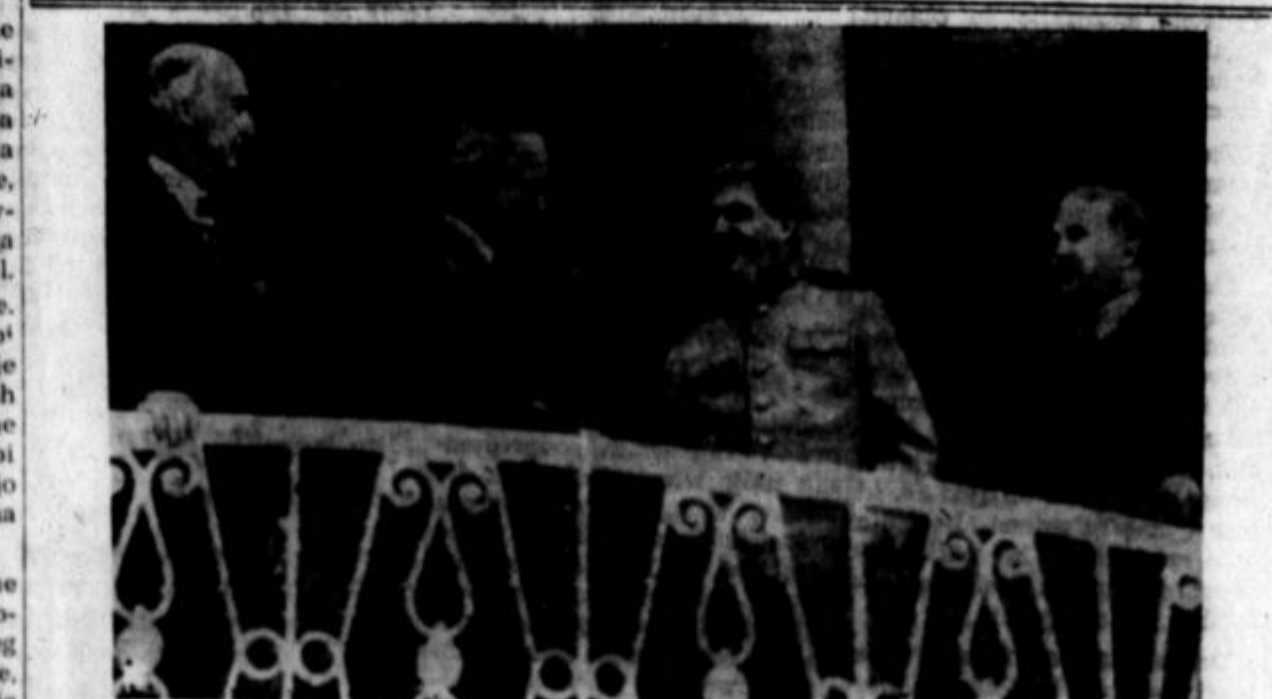
Z veliko težavo sem se umiril in preoblekel, kajti bolela me silno glava in nisem imel nobene obzanka. Končno pa sem vlegel zunaj na trato in na svetem zraku zaspal nekaj ur.

Ko sem se prebudit, se je pokazala iz hiše prestrašena gospodinja in mi povedala, da jame prinesel že šest mrtvih darjev. Hitro sem pograbil klobuk in se napotil na kraj nesreče. Pred bolnišnico je stala velika gruča ljudi. Povedali so, da je notri veliko število ranjenih, ki jih je omamil dim. Potil sem se v notranje prostornosti bolnišnice in nisem se še dolgo ogledal, v kakšnem položaju se nahajali siromaki, ko je prišel k meni zdravnik in mi ukazal, naj mu pomagam masirati nekega mladega fanta. Ker je bil velik in močan, sta ga dva moža držala za noge, druga dva pa sta mu roke neprestano držala gor in dol. Čim bolj jih prosil, da ga puste, da bo zaspel, tem bolj smo ga masirali. Ali bi ga pustili, ki zaspal in se kdaj več prebudit. Toliko smo ga masirali, da je prišel bljuvati iz seme smrtni jagnjestrup in šele potem je bil živ in nevarnosti.

Neizmerno žalostno je bilo poslušati prošnje in kričanje ranjenikov. Ob pogledu nanje so mi iz sočutja tekale solze iz oči. Tako drugim. Med tem časom je bilo na delu rešilno moštvo maskami in je iskalo žrtve vseh rovih globoko pod zemljo. Ker je bila bolnišnica že popolnoma izrta, so žrtve pograbili zunaj pred jamo in napeljali velik ognj. Glave so obrnili proti ognju, da je vlek strupeni plin iz njih.

Rešilno moštvo je že mislilo, da je spravilo vse žrtve iz rova, ko se je nenadoma prenila eksplozija nekega mladca, ki je v strašno kričala, kje je njen oče. Povedala je, da ga ni bilo od prejšnjega dne. Zena je takoj milo prosila, naj ji rešijo očca, da bi človeku počilo srce. Nih ni vedel, kaj se je zgodilo z njim. Vsekakor je moral biti še živ v rovu. Rešilno moštvo se je novno napotilo v premogetu, kajti nenadoma se mu je pokazalo, da se je žrtev najbrže nahajala iz bližini vasič Rejce. Res so ga našli mrtvega v kašči, Nudil se jim je strašen prizor. Mož je visel na stopnjah z glavo navzdol. Pozneje je rešilno moštvo povedalo, da je bila teev že na sredi šakta, potem je onemogla in omahnila: se so ji zapletle in tako je v nem položaju izdihnila.

(Dolje na 3. strani)

"Velika dvojica" v Potsdamu. Ta slika je bila sneta, ko je predsednik Truman posetil Jožeta Stalina v njegovi "kuči"—v eni izmed palač nemške aristokracije, kjer se je bila začasno nastanila velika trojica. Poleg Trumana je njegov državni tajnik James F. Byrnes, na desni pa Stalinov zunanji komisar Vjačeslav Molotov.

OBRAVNAVA PROTI MIHAJLOVIČEVI FAŠISTIČNI DOMOBRANSKI TEROR NAD SLOVENC

SKUPINI
Javna obravnava proti članom Draže Mihajlovičevega Centralnega narodnega odbora se je pričela na višjem sodišču jugoslovanske vojske dne 28. julija ob 4:30 popoldne v Belgradu. Politični in vojaški funkcionarji njegove organizacije ter vojnici in saboterji so med obtoženci. Višje vojaško sodišče sestoji iz predsednika ter podpredsednika Mihajla Stankovića, majorja Mihajla Jankovića, poročnika V. Petrovića in tajnika podpolkovnika Todorja Popadića.

V veliki dvorani juristične fakultete, kjer se obravnava vrši, je bil zaseden vsak stol in čim so obtoženci bili pripeljani v dvorano, so se slišali klici: "Smrt mesarjem! Izdajalci! Na vsakega s morilec! Doli s podrepniki okupatorja! Po dvorani so odmevali raztreseni vzkliki: Obesite jih! Prihod članov vojaškega sodišča je bil pozdravljen z navdušenjem in klici: Živio ljudsko sodišče!

Ko je vzklikanje poleglo, je predsednik sodišča podpolkovnik Mihajlo Djordjević prečital imena obtožencev. Glavni narodni tožitelj je prečital izjavo, ki so jo napravili obtoženci, kakor tudi drugo evidenco proti njim, katera ilustrira izdajalske aktivnosti za časa okupacije in po osvoboditvi dežele. Po prečitani obtožnici, kar je trajalo 2 uri, je javni tožitelj za Srbijo podpolkovnik Minić bil z navdušenjem pozdravljen.

Med obtoženci so: tajnik odbora dr. Djuro Djurović; podpredsednik odbora Mustafa Mulalić, publicist in bivši narodni poslanec; član odbora Aleksander Alentijević, penzionist in bivši narodni poslanec; Aleksander Pavlović, belgrajski odvetnik; dr. Božidar Popadić, bivši svetnik pri ministertvu za poljedelstvo; Aleksander Popović, bivši načelnik ministertva za socialne zadeve; Branišlav Ivković "Brana", belgrajski sodnik; Ljubica Trifunović, belgrajska advokatinja in bivša narodna poslanka; Nikola Raspopović, odvetnik iz Beograda; tudi poveljniki Mihajlovičevih čet Vokislav Lukacović, bivši zasebni uslužbenec trvdke "Bakinjol", Arsen Klješević; četniški major Dragutin Keserović; major bivše jugoslovanske armade Vojin Vojinović, belgrajski odvetnik in četniški komandant za Kolubarski distrikt. Obtoženci so odgovornosti kot člani Mihajlovičeve organizacije za izdajalska početja med in po okupaciji. (VII/29.)

Mihajlovičevci prisiljavajo pomoč nacijem
Obravnava proti takozvanemu Centralnemu narodnemu odboru Draže Mihajlovičevega, podpolkovnik Mihajlović, je včeraj nadaljevala (29. julija) pred višjim sodiščem jugoslovanske vojske. Včeraj je bilo zaslišanih več članov Centralnega narodnega odbora, med njimi tajnik Jure Jurović (Djuro Djurović).

Izjave obtožencev so razkrle politično platformo Draže Mihajlovičevega gibanja, Mihajlovičevi najožji sodelavci so priznali, da je njihova organizacija služila sovražniku v borbi proti svojim lastnim ljudem. Obtoženeц Mustafa Mulalić, podpredsednik takozvanega Centralnega narodnega odbora, je rekel: Videl sem nemške oficirje v muftiji, ki so prišli v Mihajlovičev glavni štab, in o del sem, da so četniki dobili v orožje, strelivo in drugo opremo od Nemcev.

Jure Jurović, obtožen zločinov, katere je sodišče neovrgljivo dokazalo, je po obravnavi rekel jasno in kar naravnost: Danes mi je popolnoma jasno, da je Mihajlovičeva organizacija kolaborirala s sovražnikom direktno. Drugi obtoženci so o njihovi kolaboraciji Mihajlovičevih zastopnikov z Nemci in Nemci (srbskim kvizlingom). Ob pritisku obravnave je Jurović skušal zaplesti zapadne zavzemnike v Mihajlovičovo zadevo, toda ga je sodišče ustavilo. Da se zagovorniki lahko pripravijo, je sodišče zaključilo preiskavo te okoliščine pri tajnem zaslišanju. Obravnava se danes nadaljuje. (VII/30.)

Slovenska osvobodilna fronta prva pri volitvah
Ljubljana, 30. jul.—Volitve za narodne osvobodilne odbore ter mestne deželne in okrajne

Nove grozote
20. V. so na Kapitejskem marofu v Novem mestu izkopali 15 trupel, ki so jih pomorili domobranci. Ugotovljena je bila identiteta sledečih Novomeščanov: sodni pripravnik Tone Jesenko, hči strojevodje Albina Perozijeve, Ana Pleškovčeva, Jože Pučar, šofer Knaiter, Huber, Tufc, slednja iz Birčne vasi. Razen najbližnjih sorodnikom je bila vsem drugim prepovedana udeležba pri pogrebu.

Visoko v Gorjancih na hrvaški meji leži vas Premogovci. Tja je 21. V. prišla patrula 8 domobrancev. Zgleda se, da se pri kmetici Tereziji Vogel in zahtevali naj pove, kje so njeni 3 sinovi, ki se morajo takoj javiti pri domobrancih, ker jim bodo sicer njih rodbino poklali. Hči Voglove se je hotela skriti, a so spustili vanjo več streliv iz mitraljeza, da so jo težko ranili. Obe ženski so bili s kopiti pušk.

21. V. ponoči so prišli domobranci v vas Brezje pri Kostanjevici in zahtevali od kmeta Alojzija Vokota, da jim pokaže pot do Brusnice. Ko je prišel v gozd, je Vokit padel mrtev pod zahrbtnimi streli morilcev. Hkrati so iz Vel. Brusnice kmetu Kešetu odpeljali vola.

2 govedi, 2 prašiča, voz in kornja pa so istega dne morile "črne roke" odpeljali iz Leskovca v grosupeljskem okraju. Med potjo so aretirali več ljudi in se hvalili, da so pobili tri ujetje partizane.

22. V. je bil Mokronog pod vtisom groze in ogroženja. Domobranci so ga napadli. Pod vodjo podpolkovnika Franca Čoša, ki je tam živel mirno in se sploh ni udeleževal javnega dela. Zahtevali so, da mora z njimi, ker se mora javiti na poveljstvu. Žena ga ni hotela pustiti samega in se je odpravila z njim. Kmalu pa so ženo z branci odpodili nazaj, sodnika Čoša pa so pred vasio Skrovnik ustrelili. Dobil je 2 strela v prsi, 2 v vrat in 2 v glavo. Truplo so izropali, vzeli so mu zlato uro, poročni prstan, denarico, čevlje, hlače in povrniki ter truplo pustili v gozdu. Krvolok Martin Jakoš iz Roženberka se je pohvalil v Mokronogu:

23. V. ponoči so odpeljali na Dolu pri Borovnici Stankota Korosca, železniškega delavca. Ker se je branil, so trčili o sebi, da so partizani. Gnali so ga na železniško progo pod gozdom in ga tam ustrelili. Noben morilec ni znan. Pred ljudmi govori, da je bil ubit, ker je bil verižnik!

23. V. je prišel krvolok Marko Jakoš s patrolo 15 moč v vas Drago nad Šent Rupertom. Z njim so bili domobranci France Metelko, Anton Hočevar z Vrha, Franc Gorenc iz Vihre in Franc Kolar z Jesenic. V Drago je živel Angela Florjancić, mati 17 mesecev starega otroka, kateremu je bil oče Ivan Metelko, domobranci iz Roženberka, brat gorci imenovanega Franca. Po to Angelo so prišli zlikovci in ji stregali otroka iz naročja. Ona pa se je vrgla na tla čes, da ne gre nikamor brez otroka. 2 domobranci pa sta jo pograbila za noge in jo vlekla daleč od hiše, končno so jo umorili s 6 strel iz brzostrelke. Poročilo pravi, da je Franc Metelko izvršil zločin po naročilu svojega brata Ivana, da bi se tako rešil obveznosti do matere in otroka. Ker je vodil to drhal podnari. Jakoš, je s tem dokazano, da se da drhal domobranci najeti tudi za navadne umore.

Ob tej priliki so zalotili partizanskega dezertarja, mizarja iz Drage, Slavkoto Bartolj, mu pri domu s kopitom razbili glavo in ga nato še ustrelili, odpeljali pa so kmečkega sina Venclja Simončiča.

26. V. so domobranci izvršili preiskavo pri Francu Florjanciću pri Sv. Urhu v okraju Mokronog. Grozilo so njegovi 65 letni materi Mariji, da ne zasluži drugega, kot da jo ustrelje. Pred odhodom so si še privoščili peklenko lopovščino. Na svinjaku so montirali italijansko bombo tako, da bi ob najmanjšem dotiku eksplodirala. K sreči je to domača hči opazila in jim očitala, zakaj so nastavili

Iz urada SANSa

RAČUN ZA MAJ IN JUNIJ 1945
Bilanca v banki 30. apr. 1945 \$10,944.23
Ročna blagajna 44.74 \$10,988.97

DOHODKI za politično akcijo:
Št. podr. 1. Detroit, Mich. \$ 102.80
2. Pittsburgh, Pa. 100.00
3. Ely, Minn. 48.25
7. Little Falls, N. Y. 8.50
8. West Newton, Pa. 29.90
9. Willock, Pa. 10.00
10. Canton, Ohio 10.00
11. Ambridge, Pa. 8.60
12. West Aliquippa, Pa. 36.15
15. Springfield, Ill. 7.80
17. Uniontown, Pa. 23.50
19. Sheboygan, Wis. 14.00
20. San Francisco, Calif. 27.73
22. Midway, Pa. 20.00
23. St. Louis, Mo. 11.37
24. Virden, Ill. 58.00
25. Chicago, Ill. 10.00
27. Arcadia, Kans. 10.00
30. Sharon, Pa. 59.00
33. Bridgeport, Ohio 68.50
39. Cleveland, Ohio 740.00
41. Fontana, Calif. 8.80
47. Pueblo, Colo. 18.20
48. Cleveland, Ohio 500.00
53. Johnstown, Pa. 21.20
54. Chicago, Ill. 38.50
55. Strabane, Pa. 14.80
56. Milwaukee, Wis. 184.80
61. Indianapolis, Ind. 117.50
63. Brooklyn, N. Y. 23.00
65. Worcester, N. Y. 7.50
66. Library, Pa. 100.00
67. Los Angeles, Calif. 13.00
73. Herminie, Pa. 25.60
78. Girardville, Pa. 14.00
79. Girard, Ohio 30.00
83. Walsenburg, Colo. 58.90
86. Elizabeth, N. J. 18.25
90. Kirkland Lake, Ont. 22.35
91. Chisholm, Minn. 25.50
94. Hostetter, Pa. 75.00
96. Auburn, Ill. 22.60
97. Newark, N. J. 16.70
98. Luzerne, Pa. 5.90
100. Wilkes-Barre, Pa. 5.00
101. Greensburg, Pa. 12.75
105. New Philadelphia, O. 17.10
106. Euclid, Ohio 200.00
Društvo 321 SNPJ, Warren, Ohio 55.00
Društvo 449 SNPJ, Cicero, Illinois 5.00
Društvo 559 SNPJ, Chicago, Illinois 5.00
Venc Palcich, Carapopolis, Pa. (daroval 510—nabral 515) 25.00
John Osredkar, Sanborn, Wis. 20.00
P. R. Vavpotich, New York, N. Y. (za prodane zvezdice) 25.00
Alois Oceppek, Barborton, Ohio 8.00
Valentin Bergles, Chicago, Ohio 5.00
John Rak, Chicago 5.00
Fred A. Vider, Chicago 5.00
Diane Magajna, Ligonier, Pa. 5.00
Frank Zagar, La Barge, Wyo. 5.00
Leopold Valenčić, Toledo, Ohio 5.00
Glas Naroda, New York, N. Y. (prispevki naročnikov) 8.00
John Malovasic, McKinley, Minn. 8.00
Louis Zimmerman, Tacoma, Wash. 5.00
Vrnjeni čeki 64.00
Naročnina za revije "Liberation" in "Slovenija v borbi za svobodo" od društev in posameznikov 253.18
\$ 3,576.23

V noči od 28. na 29. V., je domobranci patrula iz Kostanjevice iskala družino aktivista Jožeta Srpičiča iz vasi Planina in Marijo Božičevo iz Prašne vasi. Ker pa so vsi pobegnili, so okrog hiše metali bombe in streljali v klet.

Otroci se gredo partizane—domobranci jih pobijajo
Povsod na osvobojenem ozemlju se otroci igrajo mlade partizane—pionirje. Nosije lesene puške in uprizarjajo spopade. Nihče ne bo bita Nemec ali domobranci, in če že kdo mora biti zaradi igre, mora biti tudi premagan.

Tako je 11 letni Franček Reich 28. V. na Tolstem vrhu nosil leseno puško kot igračo. Prišla je domobranci patrula in nevarnega nasprotnika—na mestu ubila.

Tega dne so se menda ti junaški borci spravili prav na otroke. V vasi Škerjanec pri Stopičah je pasel kravo 12-letni Jože Vesel. Domobranci so ga obostrelili, med potjo v bolnico pa je izdihnil. Kravo—in zato jim je šlo—so odgnali v svojo postojanko.

Pripravi se na smrt in moliti
29. V. je 200 domobrancev napadlo partizansko patrolo. 4 padle vojske so domobranci zverli razmesarile. Niti mrtvim ne priznajo.

Tega dne so zaklali nekoga železničarja nad železniško progo v Dolu pri Borovnici. Ljudstvo kaže na "Črno roko", ki jo Nemci kljub praznim grožnjam, da bodo streljali talce izmed domobrancev, ako bo "Črna roka" še dalje divjala, puste mirno dalje moriti mirne prebivalce. Saj je iztrebljenje slovenskega naroda v njihovem načrtu.

V vasi Dobec so kradli ljudem hrano, v Bezuljku so aretirali Jožeta Obrezo. Naše ljudi jim je izdajal Janez Leskovec iz Dol. Jezera.

30. V. so prišli "črnoroki" našemljani v hišo p. d. pri Laticarju. Tam sta bili sestri Stebljavi, Alojzija Mavčeva in Tončka Stilčeva, obe iz Turjaka. Pozvali so ju, naj se pripravi na smrt in naj molita. Obe sta jih prosili, naj ju pustijo pri življenju. Toda v naslednjem je že rafal prebil prsi prosečih žena, Alojzije in Tončke. Tončka je bila še v postelji in so jo ubili z dvema streloma.

V vasi V. Bar so hoteli prijeti starega Brdika, ki ima dva sinova v partizanih. Ta je začel bežati in so streljali za njim. Ker jim je pobegnili, so se znesli nad ženo in hčerko, jih pretepli s palico in odgnali par volov. (Se nadaljuje.)

DOHODKI ZA POMOŽNO AKCIJO WRFASD:
Št. podr. 1. Detroit, Mich. \$ 140.35
11. Ambridge, Pa. 52.50
12. West Aliquippa, Pa. 9.00
24. Virden, Ill. 6.00
30. Sharon, Pa. 100.00
33. Bridgeport, Ohio 206.00
39. Cleveland, Ohio 500.00
40. Kemmerer, Wyo. 52.50
54. Chicago, Ill. 5.00
55. Strabane, Pa. 217.50
56. Milwaukee, Wis. 328.00
61. Indianapolis, Ind. 67.50
63. Brooklyn, N. Y. 3.00
66. Library, Pa. 400.00
73. Herminie, Pa. 20.50

83. Walsenburg, Colo. 48.89
94. Hostetter, Pa. 86.00
97. Newark, N. J. 47.50
98. Luzerne, Pa. 6.50
106. Euclid, Ohio 1,000.00
Društvo 102 SNPJ, Chicago, Ill. 41.00
Društvo 106 SNPJ, Imperial, Pa. 168.25
Društvo 141 SNPJ, Universal, Pa. 200.00
Društvo 321 SNPJ, Warren, Ohio 55.00
Društvo 358 SNPJ, Power Point, Ohio 36.00
Društvo 408 SNPJ, Kansas City, Kans. 322.75
Skupne podružnice SANSa in JPO-SS, Chicago, Ill. 2,281.07
Federacija društev SNPJ za centralni Illinois 31.00
Sieve in Roale Vidmayer, Clarendon Hills, Ill. 20.00
Mary Racich, Chicago, Ill. 3.00
\$ 6,459.75
\$21,023.95

IZDATKI:
Najemnina urada \$ 100.00
Telefon in telegrami 50.21
Uradne potrebščine 68.79
Poština 162.43
Plača tajnika (9 tednov) 290.30
Plača uslužbenca (9 tednov) 283.08
Stroški seje Združenega odbora 410.10
Stroški seje eksekutive 28. aprila 91.56
Vozni in poštni stroški 25.00
SANSovi snaki 67.26
Subvencija Zdrž. odboru. Brošura "Slovenija v borbi za svobodo" 1,500.00
Ekspres 850.00
Izredna pomoč 22.74
Naročnina na revije in časopise 20.00
Tiskovine 13.12
Razno 12.75
\$ 4,576.24

Poslano WRFASD za pomožno akcijo \$ 6,439.70
Bančna bilanca dne 30. junija 1945 9,982.90
Ročna blagajna 28.11

PREGLADI:
Skupni dohodki SANSa od 6. dec. 1942 do 30. junija 1945 \$58,440.45
Skupna isplačila v isti dobi 48,429.44
Preostanek \$10,011.01

Skupni prispevki za pomožno akcijo WRFASD od 1. okt. 1944 do 30. jun. 1945 \$90,215.19
Skupna vsota odposlana WRFASD v New York \$90,215.13
Preostanek 0

Mirko G. Kuhel, tajnik.
Vincent Calkar, blagajnik.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani.)
Na pokopališče so odpeljali sedem žrtev. Pogreba se je udeležilo veliko ljudi, nekateri so menili, da več kot 50,000 oseb, kajti od žrtev se je poslovlila vsa trboveljska dolina. Na pogreb so prišli tudi iz Celja, Dunaja in drugod.
Odigravali so se silno žalostni prizori, ko so se žene, otroci, očete, matere in sestre poslednjih poslovljali od svojih dragih, kateri so jim bili še nedavno edina podpora. Kamen bi plakal in ne bi ljudje!
(Dalje prihodnjič.)

Razni mali oglasi

STOCK MEN

PRI LIKA PRIUČITI SE PRI ZALOGI STOCK MEN
PRESKRIBITE SI POVOJNO BODOČNOST
Prilika za napredek za sposobno zanesljivo osebo
Oglasite se pri:
Wilcox & Follett
1255 So. Wabash Ave.

POTREBUJEMO NOČNE-HISNIKE

all HISNICE
za moderno, srazkom ohlajeno urade
DELO 5 DNI V TEDNU
Vprašajte poslovođjo v uradu
YARDS 0240
Libby, McNeill & Libby
Packers & Exchange

Potrebuje SHEET METAL WORKERS

LIGHTNER EQUIPMENT CO.
2320 West Ogden Ave.
SHEET METAL WORKERS
Stalno delo—Najvišja plača
LEITNER EQUIPMENT CO.
2320 W. OGDEN AVE.

WAITRESS

Postrežnica
Dobra plača in darila
Oglasite se po 6 P.M. v
TIP TOP CLUB
6424 So. Ashland Ave.

POTREBUJEJO TE!

za oskrbovalko otrok
Pomagaj kateri materi boljše opravljati vojno delo
Pokličij svoj Volunteer Office.
WABash 0528

"Tukaj sem, pomožna oskrbovalka za otroke

ZAHVALA ZA TO GRE MOJI AVTOMATIČNI ELEKTRIČNI PEČI"

"Nisem vedela, da bom imela toliko užitka kot 'časna' mati v oskrbovalnici za otroke podnevi. In ker mi preostaja časa, da sem lahko "Child Care Aide," se moram zahvaliti svoji avtomatični električni peči. V resnici kuha namesto mene.

"Ko sem od doma, samo denem jedila v peč in naravnam kontrole, kdaj se naj začne kuhati, kako dolgo, in do kake vročine naj pride. In ko pridem domov, me čaka slastno kosilo še vroče in pripravljeno za serviranje. Električno kuhanje ne razgreje kuhinje, je snavnije in hitro. Poslušaj me in se odloči, da si omisliš električno kuhinjsko peč, kadar bodo spet na razpolago."

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

IZ MODERNEGA SVETA

Spisal F. S. FINŽGAR

(Nadaljevanje)

Kovač se vstopi pred Maretko in spreved se obrne proti vratom mimo uradnikov. Seme se je tresel gneva kakor šiba. Bil je bled in spodnja čeljust mu je drhtela.

"Psi, po revolver grem!" Seme se je obrnil proti ravnatelju, ki je bil razburjen, pa je vendar kazal stočno mirnost. "Tiho! Mirujte! To so posledice vaše brutalnosti."

Semena je spekle do mozga to očitjanje. Dva koraka je stopil proti delavcem; prsti so se mu krivil. Čutil je, da je v tistem trenutku, da potolče nekaj ljudi s pestjo, naj ga tudi potem podo in razkačeni pomandraj v blato.

Vrsta delavk se je vila komaj nekaj korakov od prostora, kjer so bili vsi uradniki in pisarniški uslužbenci. Zadnji je stal Klešman. Rdeče oči je imel izbuljene, iz napol odprtih ust se je slišalo močno kolanje. Zadnja med delavkami je stopala Korta. Njene stopinje so bile negotove. Bila je razoglavna in štrane las so ji visele po sencih, po čelu. Jopico je imela na komolcih umazano. Kričala je s hripavim glasom in vedno dvigala košene pesti. Ko je prišla v obližje Semena, je planila iz vrste, pokazala nadzorniku jezik in pljunila predenj.

Seme je zaskrbel in zaklel ter dvignil nogo, da bi sunil Korto. Ali ona je odskočila kakor mačka in se pridružila delavkam.

Ob tem prizoru je nastal divji krah med delavstvom, ki je plul nad tovarno, kakor bi črna množica lačnih gavranov zakrokala sredi stepe, kjer je ugledala po dolgem zaželjen plen.

Semenu se je ob tem krohotu stemnilo pred očmi. V njem se je nekaj kuhalo in je besnelo, da mu je hotelo razdrobiti prsa. Sedlo mu je v goltanec, da je lovilo sapo. Planil bi bil med nje—ali ta silna moč! Vsi pogledi, ki so šli mimo njega, so pljuvali predenj, vsi so se mu rogali in tisti, katere je najbolj zaničeval, katere je sicer psoval, tisti so bili najdrznejši in njih obrazi so se mu režali v lice. In on ni imel nobene moči več. Lupina, prazna orehova lupina je bil na teh črnih valovih, ki so mu iz samega usmiljenja še dovolili, da je mogel plezati po vrhu in biti tepen in suvan od razpenjenih sunkov.

"To je moja žetev!" Vzbulili so se mu spomini, vznemirila se mu je vest. Mimo njega so stopale vse tiste prituhijene postave, katere je kiel in tepel, vsi tisti solzni pogledi deklet, katere je mučil, katerim je s silo, z bojem za kruh jemal najdražje in edino, kar so imela.

Seme se je tresel čezdalje bolj. Vleklo ga je tjakaj v tovarno, kjer so bučale turbine, kjer so sičali zamašnjaki, kjer je ropotalo kolesje in so se stresali prazni stropi, kakor bi se razdivjani psi zaletavali s silo, da poka veriga, kakor bi besnela tu mrtva telesa in vendar polna tako strašne moči in hotela vse razrušiti, ker so njih žrela prazna, ker ne morejo stiskati gorečega železa, ker nimajo v svojih železnih rokah ognjenih kač, ki bi se krivile kakor kodri dekleta, pritiskane od grozne sile. Tja je vleklo Semena, da bi se vrgel v tako prazno žrelo in se dal zmeti na prah.

Ravnatelj ga je prijel za roko. Videl je, da gleda kakor blazen. Pod pazduho ga je prijel in vedel seboj v pisarno.

Ko so zadnji delavci odšli in se je razlegalo le še odzunan burno petje, je prihitel v tovarno Peter Rožman. Na obrazu je bilo brati veliko veselja; vendar je žarela skozi veselje jeza. Izpoznal je, da delavci strojev niso ustavili, dasi jim je to strogo naročil. Tekal je od zatvornice

do zatvornice, odvedel vodo s turbin, premestil jermena, zapiral zaklopke in ustavljal vretena. Obhajala ga je groza, ko je bil sredi tega strašnega železnega življenja sam. Pot se mu je pocepal po licu, preden je dogotovil delo in zabranil škodo. Tedaj je zavladala grobna tišina v tovarni. Odzunaj se je slišalo štopotanje vode, ki je drla v propad, po kaminih je ugašala žerjavica. Le majhne rdeče oči so še gledale iz črnega oglišča, kakor bi se iz radovednosti branile spanca.

Peter je zapuščal tovarno vznemirjen. Nehote se mu je vsiljevala misel: Ali ni to vse tvoje delo? Ali bo obrodilo sadu? Kaj če bi jih mnogo uničilo?

Ali to so bili trenutni pomisleki. Zunaj je zagledal sredi množice dvignjeno zastavo, slišal pesmi in vzklike. Oko mu je zažarelo pogma in stopal je s ponosom generala za svojo vojsko.

Množica se je valila mimo parka. Po paviljonih je bilo vse zbežano. Otroci so jokali, ko so slišali krik in petje, ženske so se tresle in so zaklepale vrata.

Tudi Alma je nervozno zadržala ob novici, da stavka vse delavstvo. Ali ona se je hitro umirila. Dasi proti volji mame, je šla iz stanovanj skozi park k cesti.

Ko delavke zagledajo Almo, prično jo glasno pozdravljati; njim se pridružijo delavci in veseli vzkliki na čast Almi so pluli pod vedro nebo.

Alma je zardela in se vrnila zamišljena domov.

"Kako dobro je to ubogo ljudstvo! Za par piškotov, za nekaj revnih koscev kruha, za perišče sadja—vrača toliko hvaležnost!"

XXXIII.

Popoldne tistega dne, ko se je pričela splošna stavka, se je oglasilo delavsko odposlanstvo pri ravnatelju. Med njimi je bila tudi Maretko in dve delavki.

Ravnatelj je sprejel odposlanca zelo prijazno. Preden so se mogli izraziti svoje želje in zahteve, jih je skušal z ljubeznivimi besedami pregovoriti, naj se vrnejo na delo. Govoril jim je, naj pomislijo, da škodujejo edino le sebi. Tvornica je bogata, nekaj tisočakov se njej ne pozna nič, delavcev je dandanes več kot dosti. Saj tvornica lahko pozove druge od vseh krajev, in za nekaj dni bo tvornica napolnjena z drugimi delavci, sami pa bodo z otroki in ženami sredi ceste in bodo morali lačni po svetu iskati drugam kruha.

Delavci so mirno poslušali. Ko je dokončal ravnatelj opomine, se je oglasil Peter Rožman. "Ravnateljstvo naj bo prebrničeno, da delavstvo dobro ve, kako malo se pozna bogati tovarni velika vsota denarja. Ali, ravnateljstvo naj pomisli, da stavkajo v sporazumu z delavstvom na daleč in daleč. Če bi kdo prijel za delo, tedaj on ni več delavski sobrat, tedaj mu je zapriseženo preziranje od prvega do zadnjega. Sicer bi pa tudi izdajalski delavci prej uničili tovarno kot bi jo naša stavka. Zahteve delavstva so pravične, zato se jim mora ugoditi. Zakaj le velika sila in krivica jih je prignala do tega, da splošno in soglasno ugovarjajo ter stavijo zahteve."

"In te bi bile?"

Ravnatelj je bil razburjen. Mrzli mir odposlanstva, odločni pogledi in bridka resnica, katero je povedal Peter, je globoko učinkovala.

"Zahteve so te:

(Dalje prihodnjič.)

men, ne bom nič večji revež. V ostalem pa poljubljam vašim blagorodjem roko!

S temi besedami je vzel klobuk in se obrnil, da gre. Monipodio pa ga je prijel za plašč iz polumsna in je rekel:

Izvolite še malo počakati, gospod, in izpolniti svojo besedo, kakor smo izpolnili v vsem poštenju in na vašo največjo korist svojo mi! Manjka še dvajset cekinov, in vaše gospodarstvo ne pojde od tod, dokler jih ne plača ali pa ne zastavi zanje primerne vrednosti!

To imenuje vaše blagorodje izpolniti besedo, če dobi to hlapec, kar je namenjeno gospodarju? je vprašal plemenitaš. (Dalje prihodnjič.)

Razni mali oglasi

Mi potrebujemo MOŠKE - MOŠKE Polishers - Buffers in Platers Help \$1.00 do \$1.15 na uro SMITH PLATING WORKS 4752 No. Avers - Keystone 1585

LAHKO TOVARNIŠKO DELO

Potrebujemo MOŠKE in ŽENSKE

LAHKO TOVARNIŠKO DELO SE NE ZAHTEVA IZKUŠNJE POPOLDNE IN VEČERNE URE

Oglasite se na: 5708 SO. PERRY Phone Wentworth 0817

MOŠKI - ČISTILCI DOBE NOČNO - STALNO DELO DOBRO DELOVNO STANJE Dobra plača - pridite še danes! Oglasite se Edgewater Beach Hotel Employment Office 5307 Sheridan Road

DEKLETA IN ŽENE! Potrebujemo DITTO MACHINE operatorice ADDRESSOGRAPH MACHINE operatorice CALCULATING MACHINE operatorice Oglasite se pri: Sheridan Electronics 2850 So. Michigan - Cal. 2100

ŽENSKE (Za čiščenje knjig v knjižarnicah) Bindery Dept. Čisto, prijazno, stalno delo Wilcox & Follett 1355 SO. WABASH AVE.

POTREBUJEMO DVE STENOGRAFINJINJE 5 1/2 DNI V TEDNU Izvrstno delavno stanje Dobra plača - stalna služba Vprašajte za Mr. Maren Phone - Lafayette 7505 Griffith Laboratories 1415 WEST 37th ST.

STEKLARJI-GLASS BLOWERS ZA DELO PRI NEON SIGN TUBING

Dobro plača, ko se učite Vprašajte za Mr. Webers - MONROE 4236

POTREBUJEMO TAKOJ SPLOŠNE POMOČNIKE V KUHINJI UMIVALKE POSODE, POSTREŽNIKE ITD. STALNO DELO - DOBRA PLAČA OB NEDELJAH SE NE DELA

DE LUZON'S DOLI V LOOPU 131 No. Dearborn St. in drugi naš prostor je na 565 Diversey Parkway

ŽENE IN DEKLETA BREZ VSAKE IZKUŠNJE MI VAS NAUČIMO - TO LAHKO, ČISTO DELO ZAVIJATI MALE ZAVOJE 48 ur na teden - vse delate sedeče. Čas in pol za nad 40 urno delo Počitek med delom Vprašajte za Mr. Healy - po 9. uri zjutraj, ali pa 2 uri pop. do 4 ure 3319 SOUTH WALLACE ST.

Razni mali oglasi

Potrebujemo DRILL PRESS OPERATORJE Stalno delo - Dobra plača J. STACK CO. 3417 W. Cermak Rd.

POTREBUJEMO TAKOJ ŽENSKE kot začetrnice za delo na finih ženskih oblekah. 40 ur na teden. Stalno delo, plača ko se učite. DOCTOR DRESS CO. 847 W. Jackson Blvd.

WOODWORKING MACHINE HANDS Izkušeni ali brez izkušnje dobe delo pri: MAPLE CREST MFG. CO. 1st Floor, 1455 W. Congress

DELAVKE V PRALNICI Ženske za otresanje, zvijanje in podajanje v naši pralnici. Employment office 3rd floor. MARSHALL FIELD & CO. State - Washington

Potrebujemo DEKLETA - ŽENE STROJEPIŠKE in DICTAPHONE OPERATORICE Izvrstno udobno delovno stanje

ACME WILEY CORPORATION 457 N. Racine Ave. Monroe 4236

DELO DOBE HIŠNICE "JANITRESSES" ŽENSKE ZA ČIŠČENJE V VSEH DELIH MESTA Delovne ure od 5:30 popoldne do 12. ure večer. Voljno nujna industrija. Rabimo tudi pomočnice v jedilnici. VPRASHAJTE SE: ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY "EMPLOYMENT OFFICE" ZA ŽENSKE Street Floor 309 W. Washington Street

POTREBUJEMO TRUCK DRIVERS VAŠA IZBIRA, NOČNO ALI DNEVNO DELO UNIJSKA PLAČA STALNO DELO SKOZI VSE LETO Priglasite se takoj: DARLING & CO. 4201 S. Ashland Ave.

POTREBUJEMO DEKLETA KNJIGOVODKINJE in STROJEPIŠKE Izvrstna služba pri napredni firmi za dekle, ki želi povojno bodočnost. (Loop Location) 175 West Jackson Blvd. ROOM 1825 A

POTREBUJEMO MOSKE za delo v Warehouse RECEIVING, SHIPPING & CHECKING Se ne zahteva izkušnosti. 48 ur dela na teden - in nad čas. Lahko zaslužite do \$225.00 na mesec. Phone: Mr. Lee - Franklin 3899

NUDIMO VAM IZVRSTNO POVOJNO BODOČNOST TOOL AND DIE MAKERS PRVE VRSTE MAŠINISTI OSEM IN ŠTIRIDESET UR DELA NA TEDEN

CLINE ELECTRIC MFG. CO. 4550 W. LEXINGTON STREET

MOŠKI - - - - - MOŠKI Mi potrebujemo moške delavce FREIGHT HANDLERS • CHECKERS • DOCK MEN Nočno delo - znotraj na pomoči Povprečni zaslužek \$60.00 tedensko FRED OLSON & SON 4724 WEST WALTON

Razni mali oglasi

Potrebujemo MIZARJE Unijska plača, delo znotraj LIGHTNER EQUIPMENT CO. 2320 West Ogden Ave.

Potrebujemo delavce za SHIPPING ROOM HELP POMOČNIKE STALNO DELO NAJVIŠJA PLAČA RELIANCE INDUSTRIES, INC. 1035 SO. LEAVITT ST. SEEley 2300

Potrebujemo MOSKE DELAVCE METAL FLUSH CASTER 5 1/2 DNI V TEDNU Dobra plača Čas in 1/2 za nad 40 ur Tu je povojna bodočnost MONROE SALES CO. 1217 W. MONROE ST. MONroe 1117

EGG BREAKERS! Potrebujemo izkušene delavce za ubijanje jajc Plačamo čas in 1/2 za nad 40 urno delo STALNO DELO DOBRA PLAČA PIONEER PRODUCE 139 SO. WATER MARKET

"WEAVERS WEAVER LEARNERS" POVOJNA BODOČNOST Stalno delo, dobra plača E. L. MANSURE CO. 1605 S. INDIANA AVE.

DEKLETA s izkušnjo ali brez izkušnje To operate ENVELOPE MACHINES 45 ur na teden - čas in 1/2 nad 40 ur. BURGESS ENVELOPE CO. 2114-224 West Adams St.

Potrebujemo popraviljače Body Repairmen mehanike in čuvaje Stalno delo - Najvišja plača (Izvrstno prostor za delo) FRUEHAUF Trailer Co. 2553 S. Archer Avenue Phone: Calumet 7980

DEKLETA KNJIGOVODKINJE in STROJEPIŠKE Izvrstna služba pri napredni firmi za dekle, ki želi povojno bodočnost. (Loop Location) 175 West Jackson Blvd. ROOM 1825 A

POTREBUJEMO MOSKE za delo v Warehouse RECEIVING, SHIPPING & CHECKING Se ne zahteva izkušnosti. 48 ur dela na teden - in nad čas. Lahko zaslužite do \$225.00 na mesec. Phone: Mr. Lee - Franklin 3899

NUDIMO VAM IZVRSTNO POVOJNO BODOČNOST TOOL AND DIE MAKERS PRVE VRSTE MAŠINISTI OSEM IN ŠTIRIDESET UR DELA NA TEDEN

CLINE ELECTRIC MFG. CO. 4550 W. LEXINGTON STREET

MOŠKI - - - - - MOŠKI Mi potrebujemo moške delavce FREIGHT HANDLERS • CHECKERS • DOCK MEN Nočno delo - znotraj na pomoči Povprečni zaslužek \$60.00 tedensko FRED OLSON & SON 4724 WEST WALTON

Razni mali oglasi

DEKLETA dobe stalno ali začasno ČISTO TOVARNIŠKO DELO Dobra plača - čas in 1/2 za nad 40 ur. SCHWEITZER EMBROIDERY CO. 3345 No. Wolcott

FURNITURE SALESMAN PRODAJALEC POHIŠTVA Z IZKUŠNJO VERIŽNIŠKIH PRODAJALEN NA DROBNO Dobra plača, dobra prilika za pravo osebo Kličite takoj: Wentworth 4221

TAKOJ POTREBUJEMO ŽENSKE OPERATORICE izkušene za fine ženske obleke 40 ur na teden. Čas in 1/2 za nad urno delo DOBRA PLAČA DELO SKOZI VSE LETO POVOJNA BODOČNOST DOCTOR DRESS CO. 847 W. JACKSON BLVD.

DELO DOBI Dvojica MOŽ IN ŽENA Dobra plača in popolnoma novo svoje stanovanje delati za družino in oskrbovati PODEŽELSKI DOM, pomagati vrtnarju, postrežnici, hišnici in perici. Žena mora biti dobra kuharica in pomagati v stanovanju. Mož mora voziti in pomagati v splošnem delu hiše. Ako se počutite zmogni in dovolj izkušeni opravljati to delo in imate dobra priporočila, se bomo lahko pogodili za LIBERALNO PLAČO. Telefonirajte:

MISS PARKS Mohawk 5300

VOJAKI NA DOPUSTU dobe delo od ure za en dan ali za čas, ki sami hočejo delati. Dobro plačano delo. Lahko delate, ktere ure si izberete od 8:00 A.M. do 2:00 A.M. Nobene izkušnje ne zahtevamo. Delo je v STILL WAREHOUSE. Dobro delavno stanje. Nujna vojna industrija. Plačamo dnevno. Oglasite se od 8. ure zjutraj do 5. popoldne - pripravljeni za delati.

CENTRAL STEEL AND WIRE CO. 2924 West 51st Street Potrebujemo DE LA VCE Stalno delo, dobra plača DURA-TRED CO. CORP. 357 No. Central Park

DEKLETA - ŽENE ZA LAHKO ASSEMBLY IN SOLDER DELO Dobra plača, ko se učite Stalno delo 40 ali 48 ur Mala, čista tovarna Prijazno delavno stanje DRAKE MFG. CO. 1713 WEST HUBBARD ST.

TRI NOVELE

Miguel Cervantes

Prevedel dr. Ivo Šorli

Rinconete in Cortadillo (Nadaljevanje)

Komaj so to zaslišali oni, ki so bili v hiši, ko so se tako prestrašili, da sta si Cariharta in Escalanta svoje copate narobe obuli; Gananciosa je izpustila svojo metlo, Monipodio pa svoja tolkača, in v zbežanem molku je zamrla vsa muzika. Chiquiznaque je umolknil. Repolido trpnil, Moniferro okamenil. In vsi so pobrali, ta na eno, oni na drugo stran, splezavši na balkone in strehe, da bi od tam zbežali in poskakali v druge ulice. Nikdar ni nepričakovan strel iz puške ali pa nenaden grom tako razpršil brezskrbne jate golobov, kakor je spravila v zbežanost in strah celo to izbrano družbo in te dobre ljudi novica, da prihaja justični alkalde. Novinca Rinconete in Cortadillo nista vedela, kaj napraviti in sta ostala, kjer sta bila, čakajoč, kako konča ta nevihta, ko se je straža še vrnila in javila, da je alkalde odšel naprej, ne da bi pokazal le piščo sledu

kakega suma. Ko je Monipodio pa še poslušal to poročilo, se je prikazal na vratih mlad plemenitaš, oblečen, kakor se reče, "samo za čez cesto." Monipodio ga je povabil noter ter je potem dal poklicati Chiquiznaqua, Maniferra in Repolido, dočim naj od drugih ne pride nihče dol. Ker pa sta bila Rinconete in Cortadillo kar v veži, sta lahko slišala ves pogovor med Monipodijem in ravno došlim plemičem. Ta je vprašal Monipodija, zakaj so bili njegovo naročilo tako slabo opravili. Monipodio je odgovoril, da sicer še ne ve, kako so opravili, da bo pa takoj tu nastavljenec, kateremu je bil on poveril ta posel in ki bo znal še najbolje povedati, kako in kaj. Med tem je prišel po stopnicah Chiquiznaque, in ko ga je vprašal Monipodio, ali je izvršil tisto delo, ki mu ga je bil naročil, namreč glede brazde štirinajstih črt (rane so takrat merili takorekoč na - vatle) je rekel, ali misli tisto s trgovcem na križpotju.

Tisto, tisto, je odgovoril vitez. Če govorite o tisti, je rekel Chiquiznaque, je bilo tako, da sem jaz onega počakal snoči pri vratih njegove hiše, in da je prišel še pred Zdravomarijo dol. Stopil sem tja, mu pomeril obraz z očmi in takoj spoznal: ta bo mnogo mnogo premajhen, da bi bilo možno, urezati nanj brazdo štirinajstih črt. Glede na to torej, da mi je bilo čisto nemogoče, izvršiti to delo in se ravnati po obljubljenih destrukcijah - - - Instrukcijah hoče reči vaše blagorodje, ne destrukcijah, je opomnil plemenitaš. To hočem reči, je pritrdil Chiquiznaque. In pravim, da sem glede na to in ko sem spoznal, da je bil tisti obraz preozek in premalo prostoren za določeno število črt, kakor tudi z namenom, da bi moja pot le ne bila popolnoma zaman, oplazil z nožem obraz nekega njegovega služabnika. In prepračen sem, da sem šel celo nekoliko čez ustanovljeno dolžino. Meni bi bilo pa le ljubše, če bi bili zarisali gospodarju brazdo sedmih črt, nego da jih je dobil sluga vseh štirinajst, je menil vitez. Na vsak način se nismo bili pogodili tako! Toda nič ne de - radi tistih tridesetih cekinov, ki sem jih dal v ta na-